

Gazeta'esc de 2 ori: Mercuria si Duminca',
Foi'a, candu concedu ajuto'iale. — Pretiulu:
pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl.
v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunato'ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la
DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare pu-
blicare.

Nr. 52.

Brasiovu 21/9 Iuliu

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 16 Iuliu. Dilele din urma ale
lunei trecute, in care s'au tinentu examenile pu-
bliche la gimnasiulu rom. gr. orientalu de aici, au
fostu adevratu dile de serbato're pentru noi Bra-
siovenii, delectandune la sporiulu facutu in anulu a-
cesta de catra tenerimea studi'osa. Ca totu'deun'a
asia si acum s'a inchiatu anulu scolasticu in diu'a
ss. apostoli Petru si Pavelu. Examenile celoru 7
clase gimnasiale s'au tinentu dela 23—26 inclu-
siv. Era in 28 s'a depusu examenele de matu-
ritate de catra studentii clasei VIII. In 29 dupa
celebrarea servitiului divinu in beserie'a St. Nicolau
si dupa rugatiunea de multiamita pentru inchiarea
anului scolasticu, la care a participatu efori'a scole-
loru precum si corpulu profesoralu si unu numeru
insemnatu din cetatiani, au venitu cu totii cu micu
cu mare in sal'a cea pomp'osa a gimnasiului nostru
pentru cetirea clasificatiuniloru. Aici se aflau mai
multi frati de dincolo, parintii si tutorii copiiloru,
cari frecvent'aza gimnasiulu nostru. Festivitatea s'a
deschisu prin prof. Dr. Mesiota, aratandu istoriculu
acestui institutu dela cladirea lui pana astadi, de-
scriindu cu colorii vii to'te fazele, prin care a tre-
cutu gimnasiulu acesta, si aratandu to'te pedecele,
cu care a avutu a se lupta bravii Brasioveni pen-
tru sustinerea lui pana in diu'a de astadi. Dupa
acea s'au cetitu clasificatiunile premianduse scolarii
eminenti. In fine cuvent'a s. s. d. protopopu Iosifu
Baracu ca comisariu denumitu din partea Exc. Sale
metropolitului br. de Siaguna, exprimandu-si mul-
tiamirea cu sporulu manifestatu la aceste examene
si multiamindu totu'deodata si publiculu pentru cal-
dur'osa participare atatu in decursulu exameniloru
catu si la cetirea clasificatiuniloru. Cu peptulu
plinu de multiamire a parasitu dupa acea publiculu
palatulu museloru, luandu-si unu suveniru frumosu
despre calificarea tenerime'i studi'ose de aici. De-
ca e adevrata maxima, ca „sciinti'a e putere“, pu-
temu privi cu bucuria in viitoriu, pentru ca sciin-
ti'a se latiesce pe di ce merge in poporulu romanu
cu to'te asupririle si greutatile, cu care se lupta ne-
incetatu. „Rogate si si lucra“ era proverbulu stra-
buniloru nostri, rogate si invatia, se fia devis'a no-
stra, ca-ci istori'a ne arata, ca fiacare poporu „fia
elu ori catu de asupritu, -si ajunge mai curendu
seu mai tardiu, prin staruintia neobosita, tient'a
prefi'pta. — Inainte romani si nici odata se nu des-
peramu. — Cu inceputulu anului scolasticu 1869/70
se va deschide aici la Brasiovu clas'a I reale,
precum si o sco'la comerciala romana. Salutamu
cu bucuria pasulu acesta intr'o sfera, care pentru
noi romanii este de o importanta forte mare. Cu
deosebire facemu atenti pe fratii nostrii de preste
Carpati, ca se-si tramita pruncii la aceste institute
intocmite dupa modelulu celoru d'antai institute eu-
ropene de categori'a ac'asta, si se inceteze de a mai
tramite pe fii loru in fraged'a junia prin tieri
straine, unde a fostu, suntu si voru fi totu'deun'a
espusi coruptiunii si efeminarii.

Totu deodata recomandamu parintiloru si tu-
turiloru de copii noulu stabilimentu, formatu
de o societate de 5 profesori dela gimnasiulu mare
de aici pentru ingrigirea eleviloru, cari voiescu se
cercet'aza vreunulu din institutele amintite mai susu,
care se va deschide la inceputulu anului scolasticu,
adica la 1-a Septembrie 1869. —

Impartasiri de resortu resbelicu, deslarvato'rie.

Pretoriulu ostaticu austriacu seu statulu maioru
din Vien'a sco'se si mai sco'te la lumina, multe, in-
tr'unu reportu oficialu despre resbelulu Austriei din
1866. In acestu reportu memor'aza si despre ati-

tud'a ce o tinentu legiunea maghiara in starea cea
critica de atunci, dar' ne potemu inchipui, ca in ce
feliu de spiritu si modalitate facia cu maghiarii.
Diurnalulu „Honvéd“ afla dar' cu cale a indrepta
catra statulu maioru austriacu urmato'riele cuvinte,
dupa „M. P.“:

„Acestu corpu inca totu-si inchipuesce, ca face
pe organulu camarilei austriace si serie istoria din
punctu de vedere contrariu maghiariloru si reactio-
nariu austriacu. Elu vatama pe poporulu prusianu,
unulu dintre cei mai credintiosi aliati
ai natiunei maghiare; ei vatama o'stea Saxo-
niei; vatama simtiulu comunu alu natiunei ma-
ghiare. Din ac'asta cauza corpulu acestui comunu
ostaticu, care se platesce si din banii natiunei ma-
ghiare, sei descoperimu urmato'riele, si inca in acea
convictiune, ca interpretamu (talmacimu) chiaru o-
piniunea intregi natiuni maghiare fara
deosebire de partita:

„De cate ori se afla suspensa constitutiunea
maghiara, resbelulu in contra Austriei ori cu arm'a
ori cu pen'a e oblegamint'e santa patriotica“ (asia
si nu simtiulu de libertate si egalitate in contra
despotismulu, cum predic'a apostolii loru emigrati
insielandu opiniunea publica europ'ena, ci pentru
despotismulu maghiaru facia cu celelalte nationali-
tati? Descoperire ac'asta, pe care nu o mai po'te
da nimeni de mintiuna, pentruca o dice „Honvéd“
pe contulu intregi natiuni maghiare, cu vorba a-
tatu de categorica, incatu se potu elatina si solzii
de pe ochii maghiaroniloru, cari inaltiau pana la
ceriu motivulu si tient'a luptelor maghiare pentru
libertate, pe care acum o vedemu si o voru ved'e
si ei, deca nu le voru fi ochii impaianjiniti, ca e
imbracata numai in maghiarca). „Resbelulu pen-
tru libertate (maghiara) din anulu 1848 fiacine lu
tiene de o gloria; intocma a deobligatu pe natiu-
nea maghiara totu ce au facutu legiunile maghiarie
din Itali'a si Prusi'a, si planurile loru au fostu
tientit'orie la eliberarea natiunei maghiare de sub
jugulu austriacu. Deca statulu maioru c. r. nu se
po'te inaltia la acestu punctu de vedere maghiaru
nationalu, deca nu po'te ved'e, ca pana in catu va-
tama reportulu acestu oficiosu simtibilitatea comuna
maghiara, se nu i cada cu mirare, deca natiu-
nea maghiara va cauta totu'deun'a cu
mania ascunsa spre vulturulu cu doue
capete si spre flamur'a negru-galbena si
dupace statulu maioru c. r. serie istoria, ei spu-
nemu, ca ce va serie despre elu istoriculu ma-
ghiaru: „Statulu maioru c. r. austriacu a adusu
o nenorocire fara margini casei regesci maghiari.
In timpu de pace a sapatu sub iubirea poporulu
maghiaru catra cas'a reg'esca, a atiatu pe cele
doue parti ale imperiului austriacu una in contra
alteia, a desteptatu temiditatea puteriloru straine,
er' in resbelu totu au perdu'tu batai'a decido'ria,
de ceea ce nu ne putemu mira. Pentruca cum ar'
si put'e fi unu corpu destoinicu in resbelu spre
mari fapte, deca elu in timpu de pace dovedesce
nesce apucaturi atatu de meschine si marginite.“

Acestu secretu publicu lu sciea vercare patriotu
din Ungari'a; inse pentru cei de din afara, pentru
indreptarea opiniunei publice este una dovada mai
mare decatu orce exceptiune, dovada autentica si
nefalibile, care po'te convinge pe versicine, ca se-si
faca judecata drepta despre orce cuventu, orce apro-
misiuni, orce glorificari, cari esu din gur'a maghia-

rului, ca ele n'au nici unu simbure, nici o umbra
macaru de libertate comuna, ci numai de cea ex-
chisivu maghiara, candu vorbesce de libertate con-
stitutionale si de aruncarea jugului, dupa cum singuru
marturisesce ac'asta descopere a lui „Honvéd.“ —
Dar' ore nationalitatile Ungariei n'au facia cu ma-
ghiarii si ele politic'a loru, pana candu voru esi
din, din no'p'tea ignorare'i si pana candu se voru
ved'e tractate prin lege cu perfecta pretiuire, nu cu
cea ecuitabile, care e egale arbitriului, ci cu cea
drepta, cuvenita dupa merite si portarea sarcineloru
unei fiacareia? Respunsulu ilu voru da ele pe
catu nu l'au datu. —

Victoria in caus'a autonomiei scolare.

Scimu din Nr. 48, ca ministeriulu r. ung. de
cultu si instructiune notifica denumirea supremulu
directoru scolaru pentru cerculu Transilvaniei, a
fostulu secretariu guberniale Alexandru Pall la
capeteniele tuturor confesiuniloru, si ca consi-
storiulu superio're reformatu din Clusiu sub pre-
siedinti'a br. Kemény, ca curatoru, a tramisu indata
ca respunsu, nu complemente, ci una representa-
tiune cu consciinta de sene, in care consistoriulu
reformatu dise, ca fiindu sco'lele reformate sco'le pure
confesionale sustienute nu din midiol'cele statului:
asia denumirea supr. directore, catu privesce la sco-
lele reformate, o considera ca candu n'ar existe,
totuodata a scrisu la colegiulu din Aiudu, ca se nu
accepteze visit'a lui Sandru Pall, deca va veni in
calitate de directore.

Acum se referesce, ca succesulu acestei repre-
sentatiuni, a esitu victoriosu, dupa cum esa invin-
cerea, nu la babe, ci la eroi, chiaru dupa referada
diurn. clusiane si „S. d. W.“, ca-ce ministeriulu
de cultu r. ung. in respunsulu la represeutatiunea
consistoriului evang. reformatu din Clusiu dechiar'a,
ca voiesce a respecta dreptulu autonomu
alu beseriei evang. reformate si pe viitoriu, ca si
pana acum (adica fara amestecu?), ca denumirea
supr. directoru nu o a notificatu consistoriului super.
cu intentiune, ca cum ar' vrea a extende cer-
culu activitatii lui si la sco'lele evang.
reformate, ci a facutu acea notificare singuru
numai pentru orientarea de lipsa in privinti'a coatin-
gerei imprumutate a instituteloru scolare s. c. l.
si consistoriulu primi acestu respunsu in 4 Iuliu
in cunoscentia cu deplina odihnire din partesi, in
catu privesce neignirea si neamesteculu in autonomi'a
sco'leloru confesionale? — Unde capulu are conscien-
tia de sene si de dreptulu autonomiei sale, acolo se
respingu periculele si cele parute, din departare, er'
nu candu se afla asiediate si incarcate pe gutu.
Asia e, inse eca ce va se dica sin'odele mestocate!
Reformatii, cu beserica cu mireni cu totu, suntu de
acordu, acolo poporulu are deplina incredere in ad-
ministrarea si supravighiarea sco'leloru confesionali,
incatu nu voru altu amestecu; ce voru face inse
acele confesiuni, in cari sco'lele isolate de poporulu
mireanu, se supravighiaza si control'aza numai de
catra feciele beseritiesci?! — Acolo chiaru confe-
sionistii respectivi voru man'a ap'a pe mor'a inghitirei
autonomiei beserice si scolare, ca-ce voru recurge la
ajutoriulu statulu in contra intiepenitureloru ultra-
montanistice si exclusivistice de mireni, si statulu
dupa iscusitai si spre scopulu acesta fabricatai lege
nu va respunde, ca la consistoriulu evang. refor-
matu, ce se va folosi de ocaziune a matura de pre

paretii cei mucediti si pravuiti ai autonomieloru celorlalte confesiuni tota lancedial'a si imbetial'a, dupa cum si are obligatiunea competente dupa legea ce si o a facutu cu acestu scopu. Astepte numai respectivii indelungu si totu amane cu convocarea sinodeloru mixte, ca odata se voru destepta isolati ca cuculu, apoi potu fi nu numai ultramontani, dar' si ultramarini, ca nimene nu le va mai calca pragurile. — Se n'o tienemu de gluma ca se nu provocamu porniri funeste; in locu de victorii. —

Statutul organicu

alu besericeii ort. romane din Ungari'a si Transilvani'a aprobatu,

„Bud'a-Pesti-Közlöny“ din 11 Iuliu a. e., lu publica asia:

NOI FRANCISCU IOSIFU I.,

din grati'a lui Dumnedieu Imperatulu Austriei, Regele Boemie s. c. l. si Regele apostolicu alu Ungariei.

Salutarea N'otra regesca tuturoru, pre cari privesce caus'a acest'a in presentu séu ii va privi in viitoriu.

Dupa ce in intielesulu articulu 9 de lege 1868 § 2: metropoli'a de sene statat'ia infiintata pentru romanii greco-orientali, egalu indreptatita cu cea a serbiloru precum si redicarea episcopiei ardene de relegiunea greco-orientale la arhiepiscopia s'a inarticulat in lege.

Dupa ce in intielesulu § 3 alu aceleiasi legi: cei de relegiunea greco-orientale sunt indreptatiti, pre langa despartirea in doue provincie besericesci independinte un'a de alt'a, afacerile lor besericesci, scolare si cu privire la aceste cele fundationali, intre marginile legiloru tiei, a le conduce, regulá independinte in adunarile lor besericesci convocate din timpu in timpu, fiacare deosebitu, pre langa N'oue facut'a incunoscintiare previa din partea respectiviloru metropoliti, si ale administrá in intielesulu prescrielor aprobate de Noi, compuse in aceste congrese pre calea organeloru loru proprii:

Din consideratiune catra executarea ordinatiunei acestei legi, pentru regularea afaceriloru besericesci a metropoliei greco-orientali romane, a celoru scolare si fundatiuniloru privitorie la aceste, ministrulu nostru ungurescu de culte si instructiunea publica a asternutu inaintea N'otra sub titulu de „Statutu organicu“, urmat'oriele decisiuni aduse de congresulu nationalu besericescu alu romaniloru de relegiunea greco-orientale, convocatu in Sibiu pre langa decisiunea N'otra facuta in 14 Augustu 1868; si adica:

Dupa introducerea ce tractéza despre cuprinsulu partiloru constitutive ale provinciei besericesci:

- I. Despre parochii.
- II. Despre protobesericate.
- III. Despre monastiri.
- IV. Despre eparchii.
- V. Despre metropolia.

Dimpreuna cu regularea afaceriloru tienet'orie de aceste, scolare si fundationali, si cu organizatiunea congresulu nationalu besericescu.

Aceste decisiuni, la sustinerea opinat'oria a ministrulu Nostru de culte si instructiunea publica — le aprobamu si intarimu cu urmat'oriele modificatiuni:

A) In punctulu I alu dispusetiuniloru generali se se dè expresiune dreptulu pré inaltu de supraveghiare ce N'oue ne compete; éra punctulu IX se se modifice in intielesulu acél'a, ca invoierea imprumutata in privinti'a constituirei sinodulu comunu se face cu congresulu greco-orientale serbescu.

B) In § 6 de calificatiunea membriloru sinodulu parochiale se se tiena si maiorenitatea si conformu acesteia se se modifice si §§ respectivi 40 si 91.

C) Decisiuniloru §§-loru 13, 55 si 122, ce se referu la afacerea scolaria, respective la a invetiametulu sunt a se aduce in consunantia cu ordinatiunile (rendeleteivel) respective ale articulu 9 de lege 38 din 1868.

D) In §§ 105 si 157 e a se intercede acea dispusetiune, conformu carei nou alesulu episcopu respective metropolitu — dupa intarirea primita dela Noi — depune inaintea N'otra juramentulu de fidelitate.

E) §§ 116, 159 si 162 sunt de a se modifíca in acelu intielesu, ca asesorii respectiveloru consistorie, scolare si fundationali se alegu numai pentru durat'a unui periodu de alegeri la sinodu — respective la congresu.

F) In §§ 151 si 156 e de a se intercede a-

cea dispusetiune; ca atatu in privinti'a convocareii ordinari a congresulu catu si acelei pentru alegerea metropolitulu se ni se faca N'oue — conformu articulu 9 de lege din 1868 § 3 — insemiintiare previa.

G) §-lu 175 despre intrebuintiarea limbei romane e de a se aduce in concordantia cu ordinatiunea respectiva a §-lui 9 art. 9 de lege din 1868 si a art. 44 din 1868.

Decisiunile compuse conformu acestoru modificatiuni si prin Noi intarite sunt urmat'oriele:

STATUTU ORGANICU

alu besericeii ortodoxe romane din Ungari'a si Transilvani'a.

Dispusetiuni generali.

I. Beserica ortodoxa romana din Ungari'a si Transilvani'a ca beserica autonoma, dupa dreptulu ei canonicu garantatu si prin art. de lege alu IX din anulu 1868 — pre langa sustinerea pré inaltulu dreptu de supraveghiare alu Maiestatei Sale inviolabile — si reguléza, administréza si conduce afacerile sale besericesci, scolare si fundationali in tote partile si factorii ei constitutivi independinte dupa form'a reprezentativa.

Statutul organicu presente privesce dara la organizarea besericeii ortodoxe romane din intrég'a provincia metropolitana din Ungari'a si Transilvani'a.

II. Elementulu acestei provincii metropolitane este: clerulu si poporulu credintiosu, éra partile constitutive ale ei sunt: 1. Parochie. 2. Protopresbiterate. 3. Monastirile si 4. Eparchie.

III. Pusetiunea, ce are in beserica clerulu si poporulu provinciei metropolitane, i da dreptulu de a participá individualminte ori prin reprezentanti la tote actiunile besericesci, scolare si fundationali, -si i impune datori'a de a suportá tote greutatile, dela cari este conditionata bunastarea besericeii.

Fiacare parte constitutiva a metropoliei are dreptu a regulá, administrá si conduce independinte de alta parte constitutiva sie-si egala afacerile sale besericesci, scolare si fundationali, — si fiacare parte constitutiva mai mica -si continua actiunile sale besericesci, scolare si fundationali, — in afacerile partiei constitutive mai mari pana la metropolia prin reprezentantii sei.

IV. Tote actiunile partiloru constitutive amintite in punctele precedinti se indeplinescu prin sinodele parochiale, protopresbiterali, eparchiale, si prin congresulu nationalu besericescu, (sinodulu metropolitanu).

V. Pentru administrarea si conducerea afaceriloru besericesci, scolare si fundationali se va asiedia cate unu comitetu si cate o epitropia in fiacare parochia si protopresbiteratu, éra in eparchia si metropolia cate unu consistoriu.

VI. Jurisdictiunea besericesca atatu in afacerile judeciali, catu si cele administrative se va exercitá prin scaunele protopopesci, cá instanti'a 1-a, prin consistoriele diecesane respective archidiecesane cá instanti'a 2-a si prin consistoriulu metropolitanu cá instanti'a a 3-a.

Dispusetiuni speciali voru indicá obiectele in privinti'a caror'a cursulu instantieloru se schimba.

VII. Spre efectuarea vreunei dispusetiunei, ce se face prin vreo jurisdictiune séu autoritate besericesca, se potu intrebuintá numai midiulóce besericesci si morale.

In casuri extraordinarie de renitintia inse, spre sustinerea ordinei bune, se póte recuirá si asistintia potestatiei civile.

VIII. Susu atinsele parti organice ale metropoliei se voru ingrigi de timpuriu de midiulócele intelectuale si banale, cari se ceru spre ajungerea scopuriloru besericesci, scolare si fundationali, si in catu nu le-ar' succede lor de a puté intempiná cheltuielile recerute nici in urm'a colecteloru facute in afara de metropolia, — intru atat'a -si voru luá refugiu la statu spre ajutorire.

IX. Spre sustinerea unitatiei dogmatice si canonice intre cele doue metropolii, — romana si serba, precum si spre aperarea intereseloru comune ale relegiunei ortodoxe resaritene, se constata necesitatea unui sinodu comunu, constatat'oriu din ambii metropoliti si din episcopii sufragani ai acestoru doue metropolii.

Constituirea acestui sinodu se concrede contielegerei imprumutate cu congresulu greco-orientalu serbescu.

X. Recapitulandu cele expuse, statutulu organicu presente tractéza dara despre urmat'oriele:

1. Despre parochii.
2. „ protopresbiterate.
3. „ monastiri.
4. „ eparchii si
5. „ metropolia.

Capu I. Parochi'a.

§ 1. Parochi'a ca comuna besericesca este intrunirea crestineloru cu midiulócele materiali si morali spre a sustiené un'a séu mai multe beserice, scóle si cimiterii, unulu séu mai multi preoti si invetiatori, precum si celalaltu personalu trebuintiosu.

Astfelu de parochia se numesce matre.

§ 2. Intrunirea aceloru crestini inse, cari nu sunt in stare a-si tiené parochu, scóla si celalaltu personalu trebuintiosu, se alatura la o parochia matre vecina sub nume de filia, avendu in afaceri besericesci, scolare si fundationali asemenea drepturi si dorintiele cu consocii lor din parochi'a matre.

§ 3. Déca vreo filia ar' vrea se se faca parochia matre, are a petitiuná la scaunulu protopopescu documentandu, cumca e in stare a se sustiené, cá parochia matre in intielesulu § 1.

Astfelu de cauza dupa ascultarea parochiei matre se substerne consistoriulu respectivu spre decisiune finale.

§ 4. Déca vreunu strainu vré a se asiedia intr'o parochia si a se face membrulu ei, este datoriu a se legitimá inaintea sinodulu parochialu, ca este de relegea greco-orientale si numai dupa o astfelu de legitimare si decursu de 6 septemani se va bucurá de incorporarea in acea parochia si de drepturile ei parochiale, dara va fi totu deodata datoriu a purtá si greutatile asemenea celorlalti parochiani locali.

§ 5. Afacerile parochiei se indeplinescu 1. prin sinodulu parochialu, 2. prin comitetulu parochialu si a 3. prin epitropia parochiala. (Va urmá.)

Protocolu

din 7 Iuniu 1869

(Capetu.)

Dupa aceste reapucanduse de nou desbaterea asupra partiparei ori neparticiparei la congresulu preparatoriu rom. cat. dela Bud'a-Pest'a.

D. Basiliu Groze cerendu cuventu propune, cá acum de una data se nu se aléga la acelu congresu, ci se se faca pasii cuviniti spre conchiama unu sinodu provinciale prin metropolitulu nostru gr. cat. de Alb'a Iulia, in care se se pertracteze si decida asta cauza.

D. Leontinu Luchi: se dechiamu si facemu cunoscutu: ca m. vener. ordinariatu gr. cat. de Gherl'a a gresitu procedur'a, si se ne rogamu de Excelenti'a Sa metropolitulu gr. cat. de Alb'a Iulia cá densulu, cá capu alu provinciei n'ostre besericesci autonóme se ne conchiame in unu sinodu provinciale, in care tota provinci'a n'otra besericesca gr. cat. se-si póta esprime opiniunea in obiectulu acest'a.

R.D. Simeone Tanco redicandu insemnetatea adunarei acesteia si competintia ei, dice se fimu pasivi, dara totusi cu activitate. Prin unirea cu Rom'a in cele 4 puncte amu acceptatu supremati'a jurisdictionale numai a Ponteficulu dela Rom'a cá capu alu besericeii, pre lunga care noi nu cunoscemu pre altulu cu jurisdictiune in beserica n'otra de catu pre metropolitulu si episcopii gr. cat.

Prin restaurarea metropoliei n'ostre gr. cat. de Alb'a Iulia din partea santulu scaunu apostolicu recastigá provinci'a n'otra besericesca autonómia sa propria. — Partinesce pre d. Basiliu Groze spre a nu participá la congresulu preparatoriu rom. cat. dela Bud'a-Pest'a, si propune una reprezentatiune indreptata atatu catra m. ven. ordinariatu gr. cat. de Gherl'a, catu si catra Excelenti'a Sa metropolitulu nostru pentru conchiama unu sinodu provinciale, in care pre lunga alte obiecte disciplinare se se propuna si debata si obiectulu de facia.

D. Basiliu Groze intreba: ca pre ce base provocá corulu episcopescu rom. cat. dela Bud'a-Pest'a directe pre m. ven. ordinariatele n'ostre cá se aléga la congresulu preparatoriu?

5. D. Leontinu Luchi intréba: cum a urmatu m. ven. ordinariatu de Gherl'a unei directe provocari din partea arhiepiscopiloru si episcopiloru. cat. incungiuranduse, ma violanduse calea autonóma a provinciei n'ostre besericesci, si pretende, cá in reprezentatiunea, carea se va face si indreptá catra m. ven. ordinariatu si Excelenti'a Sa metropolitulu nostru se se puna esprese: „cá ne dóre pana la sufletu, ca m. ven. ordinariatu gr. cat. de Gherl'a a urmatu una atare procedura.“ „Se primesce unanime, si adunarea esprime dorerea ei cu cuventele urmat'orie: „ne dóre pana la sufletu, ca m. ven. ordina-

riatu gr. cat. de Gherl'a a urmatu atare procedura."

6. Propune mai incolo: cá se facemu cunoscutu m. ven. ordinariatu gr. cat. de Gherl'a, ca nu amu potutu impleni ordinaratiunea-i, si se rogamu pre Excelenti'a Sa metropolitulu nostru, cá se conchiame catu mai curundu unu congressu séu sinodu provinciale in obiectulu atensu. „Se primesce."

D. Cosma Anca pretende: cá in representatiune se se puna motivulu: „ca la din contra vomu trece la neunire."

RD. Ioane Stefanu repune: acést'a ar' fi una spresiune prea cutediatória.

7. D. Ioane Florianu: nu e buna acést'a spresiune, ci se pronunciamu, ca ne dóre si ne pare reu, ca m. ven. ordinariatu gr. cat. de Gherl'a a primitu ordinaratiuni in modru vatamatoriu de autonomi'a provinciei nóstre besericesci metropolitane, si se dechiaramu, ca de alta data nici ca vomu primi astfeliu de ordinaratiuni, ci le vomu lasá nepertractate. „Se primesce."

8. D. presiedinte face adunarei cunoscutu ca se facura pregatiri pentru ambele casuri: adica pentru alegere ori nealegere. Pentru casulu de alegere se consemnara numele acelu persóne, cari ar' fi de recomandat spre a se alege cá reprezentanti gr. cat. la congressulu dela Bud'a-Pest'a. — Pentru casu de nealegere, care se prevedea din conforintiele preliminare, se fece pregatire de unu atare proiectu de representatiune.

Apoi provóca de nou intrég'a adunare, cá se se dechiaré inca una data, déca vre se aléga ori nu la congressulu preparatoriu rom. cat. dela Bud'a-Pest'a. „Adunarea raspunde: ca nu vré se aléga si pretende prelegerea proiectulu de representatiune."

D. notariu Dr. Ioane M. Lazaru la invitarea domnului presiedinte prelege proiectulu de representatiune, care cetinduse si ascultanduse cu atentiune incordata, „se primesce intre aplause entusiastice de intrég'a adunare de alu seu." (Nr. G. 44.)

9. D. presiedinte propune apoi alegerea unei comisiunii, carea se revédia inca una data proiectulu de representatiune prelesu. „Se primesce si alegu dnii: Ioachimu Muresianu, Ioane Florianu si Maximu Popu. Totu de una data se decise, cá spresiunile formulate cu ocasiunea desbaterilor de adi se se infereze in proiectulu de representatiune, din care unu exemplariu scrisu de presiedinte si notariatu se se trametia m. ven. ordinariatu gr. cat. de Gherl'a, ér' altulu directe Excelentiei Sale metropolitulu gr. cat. de Alb'a Iulia.

10. D. Ioachimu Muresianu propune: cá proiectulu de representatiune prelesu si primitu unanime, se se subscria de toti membrii presenti ali adunarei si se pastreze cá maculatoriu in archivu, ér' speditiunile ce se voru face catra m. ven. ordinariatu gr. cat. de Gherl'a si Excelenti'a Sa metropolitulu gr. cat. de Alb'a Iulia se se formuleze cu adresele recerute de notariatu, si se se subscria numai prin d. presiedinte si dnii notari. „Se primesce acést'a propunere din cuventu in cuventu, si originalele proiectulu de representatiune se subscrie de toti membrii presenti ali adunarei."

11. D. presiedinte roga adunarea, dupa ce desbateré obiectulu propusu e terminata, se se aléga una comisiune verificatória a protocolulu in persónele domniloru: Leontinu Luchi, Ioachimu Muresianu, Ioane Florianu, Florianu Motiocu, Leone Pavelia si Maximu Popu. „Se primesce si se alege comisiunea verificatória a protocolulu in persónele domniloru: Leontinu Luchi, Ioachimu Muresianu, Ioane Florianu, Florianu Motiocu, Leone Pavelia si Maximu Popu."

Dupa acést'a fiindu timpulu inaintatu, si terminanduse discussiunea obiectulu propusu, d. presiedinte inchide siedinti'a la 1 1/2 d. am. si determina timpulu de readunarea conferintiei pentru desbateré altoru cestiuni, si anume pentru de a alege unu membru in consiliulu scolasticu districtuale, cá representante alu confesiunei, si a altoru 4 membri, cá reprezentanti ali corulu invetiatorescu, la 4 ore d. am., dupa care intre strigate de „se traiésca" parasi sa'a.

Astfeliu protocolulu s'a inchiatu si scrisu. Nasedu in 7 Iuniu 1869.

Gregoriu Moisiu m/p.,
vicariu eppu. foraneu.

Dr. Ioane M. Lazaru m/p.,
notariu.

Gabriele Verticu m/p.,
notariu.

Continuatu in 14 Iuniu 1869, despre verificarea protocolulu din 7 Iuniu 1869, in presentia membrilor comisiunei verificatória, si anume dloru: Ioachimu Muresianu, Nicolau Besianu, pentru d.

Leontinu Luchi, Leone Pavelia, Maximu Popu, Teodoru Dumbrava, pentru d. Ioane Florianu, I. Martianu, pentru d. Florianu Motiocu.

S'a prelesu protocolulu din 7 Iuniu 1869 si dupa unele modificari si indepliniri „se aproba si dechiaré de verificatu.

Astfeliu protocolulu s'a inchiatu si scrisu. (Urméza subscrierile dloru: presiedinte, ale notariloru si membrilor comisiunei verificatória.)

Cronica esterna.

Responsulu dlui ministru Cogalniceanu la adres'a dlui D. Ghica, ministru de externe:

(Urmare.)

„Toleranti'a religiósá este o virtute stravechia pe tiermurile Dunarei de diosu. De secolu, ospitalitatea data strainulu este scrisa pe drapelurile nóstre, si, cá o virtute stramosiésca, ea este practicata si de noi atatu in palatulu bogatulu catu si in bordeiulu seraculu.

Istori'a este martura, ca in vremea candu in Spani'a ómenii se ardea pentru opiniuni religióse, in vremea candu jidovii, cá jidovi, se izgonia din Germani'a, Romani'a li acordá o larga ospitalitate, careia dens'a astadi ei devine victima! Nu dara o asemenea tíera póte fi teatrulu unei persecutiuni religióse, póte fi calificata de barbara si data prada reprobatiunei lunei civilizate.

De unu timpulu incóce ni se arunca sistematicu aceste calificari. — Dvóstra, in calitate de ministru de externe, cunosceți mai bine decatu mine causele secrete ale acestei redicari subite de paveze in contra nóstra.

Eu, cá ministru de interne, nu potu dice de catu, ca opiniunea publica din strainatate este indusa in eróre, si ca cestiunea nu este bine cunoscuta. (Reu destulu! — R.)

In adeveru, in Romani'a, cestiunea jidoviloru nu este o cestiune religiósá; ea este cu totul de alta natura. — Ea este o cestiune nationale, si totuodata, o cestiune economica.

In Romani'a jidovii nu constituiescu numai o comunitate religiósá deosebita (!); ei constituiescu in tóta poterea cuventulu o nationalitate, straina de romani prin origine, prin limba, prin portu, prin moravuri, si chiaru prin sentimente.

In Romani'a israelitii nu suntu ceea ce ei suntu in tierile civilizate, adica: Francei'a, englesi in Angli'a, italieni in Itali'a, germani in Germani'a, deosebinduse de ceilalti locuitori ai acelu tieré numai prin religiune, éra in tóte celalalte fiindu asimilati cu deseversire cu celalalte clase ale populatiunei; si acést'a cu multu inainte de a fi dobanditu acele drepturi, pe cari ei le reclama in Romani'a inainte de a fi devenitu de faptu romani.

Si guvernulu si natiune, avemu totu dreptulu si datoriu de a ne ingriji de progresulu acestei natiune straina, ce sta in midiulocu nostru, si care necontenitu sporesce prin emigrarea jidoviloru din Galiti'a si Podoli'a, invecinate provincie ale vechiei Polonie.

Nu este, prin urmare, la midiulocu persecutiune religiósá; ca-ci, de ar' fi asia, israelitii ar' intempiná interdictiuni séu restrictiuni in exercitiulu cultulu loru, ceea ce nu este. Sinagogele loru nu s'ar redicá libere alaturea cu besericele crestine. Invetiamentulu loru religiosu, publicarea cartiloru loru de cultu, asemenea nu ar' fi invitoe.

Déca rabinatulu, déca invetiamentulu religiosu, déca institutiunile de crescere si de binefacere suntu mai inapoiate la jidovi decatu la crestini, caus'a este insasi pucin'a iniciativa si gradulu inapoiatu de cultura a marei maiortate a israelitiloru, si in deosebi acelu de preste Milcovu. Pucinulu progresu ce israelitii din Moldov'a au facutu in ultimii ani in aceste ramure ale imbunatatiriloru religióse si sociale, acést'a o datoréza numai guvernulu romanu, si, se-mi fia permis de a o dice, si mie in deosebi, carele in intreitulu róndu, candu amu avutu onóre a fi pusu in capulu ministeriulu de interne, chiaru cu compromiterea mea inaintea compatriotiloru mei, si trebuie se o dicu, si in contra vointiei si prejudeciiloru maiortatei israelitiloru, amu lucratu cu staruintia la luminarea tineriloru loru si la asimilarea loru cu ceilalti locuitori ai Romaniei.

Eu me voi opri aici, in privinti'a lucrariloru mele: voi lasá se vorbésca pentru mine alatureate acte (liter'a A si B), cari mi s'au adresatu de catra cei mai notabili israeliti din Iasi si din Bucuresci, si ale caror'a nume trebuie se fia bine cunoscute aliantiei israelite din Parisu.

Din cetirea acelu acte credu, ca d. marquis de la Valette va dobandi convictiunea, ca insii cei

mai luminati dintre israeliti se plangu de ignorantia si de prejudeciile marei maiortate a coreligionariloru loru, si ca aici este obstaculu celu mai mare, care va impedeá pentru multu timpu inca realtiarea culturi israelitiloru, si prin urmare si asimilarea loru cu romanii.

Va mai vedé Exc.Sa, ca in vreme candu celalalte populatiuni si comunitati din tíera reclama o largire de drepturi in ocarmuirea afaceriloru loru, cei mai de frunte israeliti reclama desfiintarea autonomiei ce li s'a datu cá unu daru funestu, pentru ca i lasa prada ignorantiei si prejudeciiloru multimei.

In fine, totu acele acte voru aratá ministruulu francesu totu ceea ce eu in succesivele mele administratiuni amu facutu pentru luminarea si invetiatur'a israelitiloru, si ca, prin urmare, numai administratiunei din care amu onóre a face parte, si mie in deosebi, nu ni se póte aruncá numele de barbári si de persecutori in materia de religiune.

Amu tractatu partea nationale, si in trecatu si aceea religiósá a cestiunei; voi abordá acum si partea economica.

Totu aceia cari au visitatu Principatele, si in deosebi Moldov'a, s'au inspaimantatu de aspectulu tristu, spre a nu dice mai multu, ce lu infacisiéza israelitii polonesi, cari impoporéza orasiile nóstre. Candu ei au cercetatu mai in fondu comerciulu, industri'a si mediele de vietuire ale acestei multime, acesti calatori s'au spaimantatu si mai multu, ca-ci au vedutu, ca jidovii suntu consumatori fara a fi producatori, si ca marea, si potu dice singur'a si principal'a loru industria este debitulu beuturiloru.

— Representantii poteriloru cari residu in Iasi, amu convictiunea, ca ei insii recunoscú acestu reu grozavu ce róde anim'a Moldovei! si déca mi-arú fi permis a chiamá de martoru pre unulu din acesti agenti ai poteriloru europene, cari, cá poteri crestine, trebuie se aiba mila si pentru crestini din Moldov'a, n'asiu avé trebuintia se recurgu la nimeni altulu de catu la insusi consululu Francei din Iasi.

De aceea, nu de astadi, ci deapurea, in totu timpulu si sub tóte regimurile, toti domnii, toti barbatii de statu ai Romaniei, toti acei ce pórtá unu interesu viu pentru tíer'a loru, s'au preocupatu de necesitatea de a opri esplotarea poporulu romanu prin unu altu poporu strainu lui, — prin jidovi.

Unulu din mediele adoptate, si care si astadi este in vigóre, — voi dovedi-o mai diosu, — este acél'a care opresce jidoviloru statornicirea de domiciliu in sate, si in specialu specularea beuturiloru.

Si in adeveru, jidovii, prin insasi constitutiunea proprietatei fonciarie in Romani'a, suntu pusi in positiunea exceptionale de a nu poté avé, de a nu -si statornici unu domiciliu in comunele nóstre rurale.

Acést'a, pentru ca dupa legea fundamentale a tierii numai acei ce apartienú la unu ritu crestinu potu cumpará mosii séu domenie. Parti mici de pamentu, asemenea, jidovii nu potu cumpará, fiindu ca proprietatea fonciara mica nu este fondata in Romani'a decatu dela 14 Augustu 1864, — dat'a legi rurale, si ca, dupa acést'a lege, fostii clacasi suntu marginiti de a-si vinde proprietatile loru in terminu de 30 ani.

Asia dara, jidovii nu au si nu potu dovedi, ca afara de cuprinderea orasieloru, ar' avé o singura palma de pamentu, care se i indreptuésca a sprijini plangerea loru, adica ca ar' avé in sate domiciliuri, si ca administratiunea i ar' fi izgonitu din aceste domiciliuri.

Jidovii, in sate, nu suntu decatu chiriasi de case, pre cari le au naimite cu plata de casturi, dela unu pana la trei ani. Si nici din aceste domiciliuri provisorie carciunarii si accisarii jidovi n'au fostu izgoniti, pentru ca mesur'a recomandata prefectiloru prin circulari'a mea din 15 Ianuariu 1869 (vedi liter'a C) nu are altu scopu decatu a opri pre proprietarii fonciari si pre comune de a inchiriá carciunele si accisele la jidovi, acést'a potrivitu legi existente. Circulari'a mea dice categoricu, ca contractele de inchiriare se fia respectate pana la terminulu loru.

In cancelari'a ministeriulu meu, eu amu, pe judecie si pe plase, liste nominale si speciale de jidovii carciunarii si accisarii, a caror'a contracte s'au implinitu, si de acei ce, avendu contracte legalitate si cu terminu mai lungu decatu 23 Aprile (5 Maiu) au remasu in sate. Suntu, prin urmare, pusu in positiune de a cunósce conditiunea fiacaruia din acesti chiriasi, si déca unuia macaru din ei i s'a facutu vreo strambatate, la cea antaiu plangere eu ei voi face dreptate, precum deja amu facutu la toti aceia, cari au cerutu legiuit'a mea interventiuene.

Asemenea nu este exactu, ca nu s'au datu carciumariloru si accisuriloru, ale caror'a contracte au expirat, terminile necesare pentru a incasa datoriile lor delocutori. Din contra, eu amu datu mai multe circularie in acosta materia, si zilnic dau ordine administratiunilor judecane de a invoi asemenea termene. Déca cu aceste ordine, subalternii au comisu abusuri, eu voiu face totu ce-mi va fi in potintia spre a le reprimá; si deja amu cerutu prefecturei de Barladu de a-mi dá o lamurire exacta in privintia israelitoru ce se pretindu, ca s'a isgonitu cu violentia din satele acelui judeciu.

Spre a me resumá: eu nu amu scosu pe nici unu evreu din domiciliulu seu, pe simplulu cuventu, ca dupa tote legile tieriei, israelitii in Romani'a nu au dreptu de domiciliu in sate, precum acest'a este casulu si in Serbi'a.

Eu amu marginitu numai inchiriarea pe viitoriu de carciume si accisuri la israeliti, si mai in specialu la acei ce se numescu galitiani si podoliani. Mesur'a acosta este intemeiata pe regulamentulu organicu si pe legea votata de adunarea generala, si sanctionata de dlu Michailu Sturza, si pre care nici o lege posterioara n'a desfiintiat'o pana astadi, ba chiaru toti ministrii de interne, si inainte si in urm'a conventiunei, au ordonat si mantienutu aplicarea ei. Dovéda suntu ordinele predecesoriloru mei si anume: din 17 si 28 Iuniu 1861, din timpulu ministeriului dlui Costaforu, din 5 Februariu 1866 subscrisu de generalu Florescu, din 11 Martiu si 11 Aprile 1866 catra prefectur'a Rimnicu-Saratu, subscrisu de principele Demetriu Ghica etc. etc. — (Va urmá.)

Ordine de di pre óste.

Spre a se aplicá art. 65 din legea dela 11 Iuniu 1868, asupra organisarii puterei armate in Romani'a, care dice: „Pentru facilitatea si intinderea mai repede a instructiunei militare in militii si garde orasiene, la fiacare scóla de primaria de judeciu se voru predá cunoscintiele elementari trebuintiose unui militariu. Oficirii din armat'a permanenta, din dorobanti si granitari séu din cadrele permanenti ale militiei suntu datori a predá aceste cunoscintie“; se ordona siefiloru militari cei mai vechi din garnisónele unde suntu asemenea scóle, cá dupa invitati'a ce voru primi dela dnii prefecti respectivi, se destineze oficirii trebuintiosii, cá se predé asemenea cunoscintie.

Spre a inlesni lucrarea predarei cursuriloru, voiu insarciná o comisiune cu elaborarea unui opu propriu pentru acestu finitu. Pana la terminarea lui, oficerulu destinat va predá aceste materie, dupa cum se va pricepe mai bine.

Precum suntu convinsu, ca toti voru intielege importantia unei asemenea dispositiuni a legii si ca voru pune tota silintia de a respandi instructiunea militaria in poporulu romanu, asemenea suntu incredintiatu, ca in acele scóle oficirii voru sci a desvoltá adeveratele si sanetósele principii militare de disciplinare si onóre.

Ministrulu de resbelu, G. Manu.
Nr. 48, Iuniu 21. „Mon.“

Belgradu 13 Iuliu. Sesiunea Skupcinei s'a inchisu prin discursulu regentiei, care dice: „Dupa 50 de ani, Serbi'a termina acum actulu celu mai mare de independintia, dandu-si o constitutiune, in care repausa mari garantii pentru consolidarea tronului. Se unimu dara libertatea cu ordinea, si tier'a va prosperá.“ —

Parisu 13 Iuliu. In corpulu legislativu, cu ocaziunea cetirii procesului verbale, Jules Favre protesta la contradictiunea existente intre mesagiu si decretulu, care proróga camer'a.

Favre dice, ca decretulu este o necuviintia. Reclamatiuni, scomote, chiamari la ordine. Presiedintele chiama pe Favre la ordine. Favre continua discursulu seu, dara nu se aude din caus'a scomotului. Stang'a aplauda. Presiedintele chiama din nou pe Jules Favre la ordine. Presiedintele se mira, cum a dóu'a di, dupa unu mare actu liberalu, se ivescu protestari, ceea ce este contrariu nu numai regulamentulu, dara chiaru sentimenteloru natiunei. Camer'a se retrage intr'unu modu silentiosu. — Este probabilu, ca Latour d'Auvergne, ambasadoru la Londonu, va deveni ministru de externe si va fi inlocuitu la Londonu prin Lavalette.

Parisu 16 Iuliu. Urmatórea compunere a ministeriulu este privita cá segura: Forcade de la

Roquette, ministru de interne, Duvergier la justitia, Latour d'Auvergne la afacerile straine, Magne la finantia, Zergux la agricultura, Gressier la lucrurile publice, Rigault la marina, Niel la resbelu.

Londonu 12 Iuliu, nóptea. Camer'a a adoptatu bilulu pentru beseric'a irlandesa, dupa a trei'a citire, cu emendamentele aprobate deja mai dinainte si unu nou emendamentu, propusu de lordulu Devons, prin care vechii episcopi irlandesi incetéza de a mai fi membrii in camer'a pairiloru. —

Madridu 12 Iuliu. Se asecura, ca partit'a unionistiloru nu lasa generalulu Prim liber'a actiune pentru reconstituirea ministeriului; cu tote acestea elu spera, ca va isbuti. Pana astadi se crede, ca Figuerelas, Sagast'a si Topette voru remané in ministeriu. —

Madridu 16 Iuliu. Camerele s'au amanatu pana la antaiu Octobre. — „Mon.“

Varietati.

INVITARE

la conferintia literaria publica a societatii de leptura a junimei rom. dela gimnasiulu gr. cat. din Beiusiu.

Subscris'a societate de leptura petrunsa de influintia binefacatória a intruniriloru literarie, a decisu se tienea si estu timpu conferintia literaria publica. Spre acestu scopu s'a aflatu mai acomodatulu timpulu inchiarei anului scolasticu curente, adica 1-a Augustu c. n. diu'a St. Ilie; dreptu aceea invitanduse cu onóre toti romanii binesimtitori, se comunica aici urmatoriulu programu:

1. Unu „Mersu nationalu“, executatu de corulu instrumentalu.

2. „Cuventu de deschidere“, rostitu prin conducatoriulu societatii.

3. „Barcarol'a venetiana“, poesia de V. Alexandri, ari'a de Isidoru Vorobchieviciu, cantata de corulu vocale.

4. Disertatiune despre originea limbii romane cu o schitia din literatura de d. I. Monastereanu.

5. „Nicolau Balcescu murindu“, poesia dechiamata de Dionisiu Bucescu.

6. „Cantecu voinicescu“, poesia intonata de corulu vocale.

7. „Mórtea lui Mihaiu eroulu“, schitia istorica, propusa de Ioane Bursu.

8. „Romanulu catra Tataru“, poesia de V. Alesandri, ari'a de Flechtenmacher, cantata de corulu vocale.

9. „Cimpoile“, produse pe violina de Alexandru Campianu, acompaniatu pre gitare de Alex. Draganu si Ioane Clintocu.

10. „Poesia romana“, disertatiune de Augustinu Rubenescu.

11. „Geniulu natiunei“, poesia de Ios. Vulcauu, dechiamata de Vasiliu Popu.

12. „Romanulu“, de G. Teutu, poesia cantata in duetu de Mihaiu Ferlieviciu si Iustinu Varga.

13. „Dialogu despre renegati“, compusu si predatu de Moise Toma si Atanasiu Tuducescu.

14. „Catra renegati“, poesia de Atan. Tuducescu, dechiamata de Mich. Ferlieviciu.

15. „Un'a piesa nationala“, executata de corulu instrumentalu.

16. „Versulu unui romanu“, poesia de A. Muresianu, dechiamata de Teodoru Maioru.

17. „Cuventu de inchidere“, rostitu prin conducatoriulu societatii.

18. „Resunetulu“ (Desteptate romane), intonatu de corulu vocale.

Inceputulu conferintiei literarie va fi la 10 óre dimineti'a dupa sant'a liturgia; éra séra la 6 óre se va arangia petrecere de jocu. Speramu, cumca onoratulu publicu, carele si pana aici ne-a petrecutu cu interesu viu, nu va pregetá a ne onorá si acum cu prestimata-i presintia.

Datu in Beiusiu 15 Iuliu 1869.

Teodoru Rosiu, Aug. Rubenescu,
prof. gimn. conducatoriu soc. not. coresp.

Celelalte diurnale romane suntu rogata a publica acestu programu in colónele lor. —

— **Diet'a Ungariei** se fini pentru sesiunea acosta in 15 Iuliu, amananduse pana candu se va rechiama de nou, si de altfelu lipsira deputatii pe de diumetate dela ceremoni'a inchiderii, fiindu dusi la ale sale. In sied. din 12 se primi conventiunea postale cu Romani'a si Serbi'a si se desbatu proiectulu pentru calea ferata Ungari'a-Ga-

liti'a. — Se publica si sanctiunarea legii pentru conscrierea poporului. —

— **Recrutarea.** Dela min. de aperearea tieriei a esitu mandatulu pentru recrutare. Pentru completarea armatei — se voru chiama la arme junii nascuti in anii: 1849, 48, 47, 46 si 45, cari toti voru trage sorti, pentru absentii va trage sorte imputeritulu séu antistele comunale. Reclamatiunile pentru liberare din cause familiari se voru resolvi deodata numai de catra comisiunile asentatorie: adica uniculu fetioru séu ginere alu neputintiosiloru parinti séu mame veduve, nepotulu unui mosiu (tata bunu) neputintiosu, déca i a muritu fetiorulu, si fratele orfaniloru minoreni; se intielege, déca sustienu pe neputintiosi, se libera si fii nelegiuiti pentru sustienerea mamei bebrane; si déca uniculu séu mai multi frati se afla in armat'a de linia séu in reserva, altu frate inca se elibera, precum si cei mai tineri de 18 ani si cari suntu neputintiosi. Ginerii trebuie se alature dechiarare in scrisu, ca voru ingrigi de socrii cá fiii proprii. In contra respingerei reclamarii din partea comisiunei asentatorie, in restimpu de 8 dile dela primirea resolutiunei se póte lua recursu iute la ministeriulu pentru aperearea tieriei prin oficialulu supremu alu cercului. —

— **Cá voluntiri** cu favóre de a servi numai unu anu dela 1-a Oct. 1869 pana la 1870 se mai primescu dela 17 ani in susu junii si studentii pana in diu'a de 15 Augustu numai, adica pana la inceputulu recrutarei, numai se dovedésca etatea legiuita 20 ani, invoierea parintiloru la spese, déca nu se primesce pe spesele statului si ca s'a prezentatu la asentare, déca e mai de dile. Cei inscrisi cá voluntiri in timpu de pace -si potu servi anulu candu voru vre pana la an. 25 — pentru studia. — Petitiunile de primire cá voluntiri se dau la comand'a de trupe cea mai aprópe. Si studentii din cele 2 clase gimn. superioare trecuti de 18 se potu inscrie cá voluntiri cu conditiune, déca vreu se invetia si acei 2 ani si déca invetia cu succesu, potu servi dupa decurgerea acestoru 2 ani, déca pana la 25 ani póte servi anulu de voluntiri. — Asia iute si cu intetire pentru inscriere. —

— (Statistic'a ostasiésca.) Puterile europene sustienu pe pitioru una armata de 7 milióne 500 mii fetiori; déca unu soldatu cu tote trebuintiele consta pe an. 470 fl., atunci vinu pe di spese pentru sustienerea acelei armate 9 milióne 600 mii fl., pe luna 288 mil., pe anu 3 miliarde 356 mil. —

Escriere de concursu.

La gimnasiulu romanu din Naseudu — unde cu inceputulu anului scolasticu 1869/70 se va deschide si clas'a a VII suntu de ocupatu mai multe statii de profesori ordinari, apoi una statiune profesoralu pentru desennu si caligrafia.

Cu fiacare statiune este impreunatu unu salariu anuale de 600 v. a. si 80 fl. v. a. relutu de locuintia. Aspirantii de a fi alesi de profesori ordinari si suplicele loru concursuali asternande la subscris'a comisiune multu pana in 10 Augustu 1869 voru avé a documentá:

a) cumca pana acuma au avutu una purtare buna morale,

b) cumca sciu perfectu limb'a romana, carea este limb'a invetiamentului,

c) cumca au absolvitu gimnasiulu si au facutu examenulu de maturitate cu succesu bunu,

d) cumca au absolvitu cursulu filosoficu la veruna facultate filosofica, si au facutu examenulu de profesore,

e) cei cari voru cunósce deplinu si limb'a maghiara si germana se voru preferi.

Pentru profesorele de desennu si caligrafia, — care pre langa gimnasiu va avé se propuna elementele si in scóla normale, — pre langa recerintia din punctulu a), se pretinde, cá se fi absolvitu scóla reale superioare si cursulu prescristu la unu institutu politechnicu cu succesu bunu si se fia declarat de autoritatile competente de calificatu pentru una atare catedra.

Din siedinti'a comisiunei administratiórie a fonduriloru scolare. — Naseudu in 4 Iuliu 1869.

Presiedinte

2-3

Ioane Florianu.

CURSURILE

la bursa in 20 Iuliu 1869 sta asia:

Gabini imperatesci	—	—	5 fl. 92½ cr. v. a.
Augsburg	—	—	122 „ „ „